



# Lapsen elatus ja huolto 2014

## Underhåll och vårdnad av barn 2014

### Child maintenance and custody 2014

Anne Forss  
+358 29 524 7379  
anne.forss@thl.fi

Salla Säkkinen  
+358 29 524 7064  
salla.sakkinen@thl.fi

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos  
PL 30 (Mannerheimintie 166, Helsinki)  
00271 Helsinki  
Puhelin: + 358 29 524 6000  
www.thl.fi

# Lapsen elatus ja huolto 2014

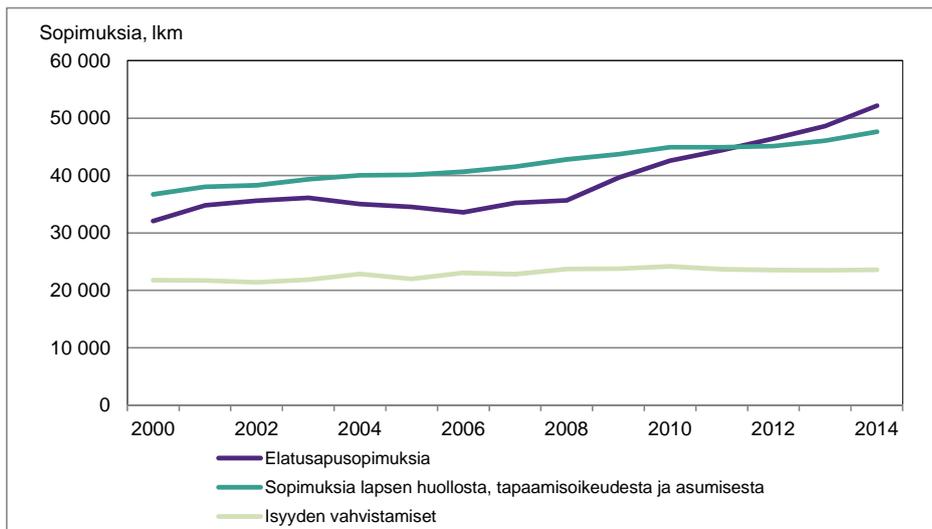
29.5.2015

Suomessa vahvistettiin vuonna 2014 yli 52 170 elatusapusopimusta. Sopimuksia tehtiin noin 3 570 (7 %) enemmän kuin edellisenä vuonna. Elatusapusopimusten määrän kasvu on jatkunut vuodesta 2007. Elatusapusopimuksella turvataan lapsen elatus, kun vanhemmat asuvat erillään, muuttavat erilleen tai avioliitto purkautuu.

Kaikista sopimuksista 21 prosentissa aiemmin tehtyä sopimusta muutettiin. Vuonna 2014 muutetuissa sopimuksissa elatusapua alennettiin 71 prosentissa tapauksista. Alennettujen elatusapusopimusten määrä on kymmenessä vuodessa yli kaksinkertaistunut. Samana aikana korotettujen sopimusten määrä on vähentynyt (7 %).

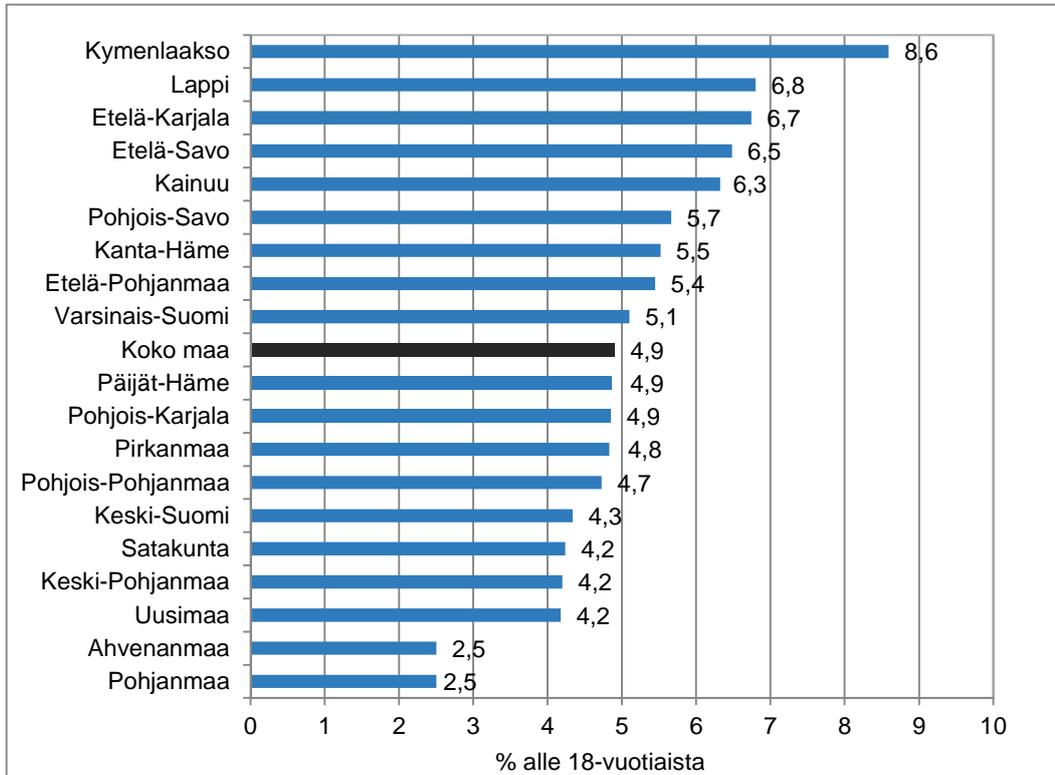
Lapsen huollosta, asumisesta ja tapaamisoikeudesta vahvistettiin noin 47 610 sopimusta. Näissä sopimuksissa on sovittu lapsen huollosta lähes 34 220 kertaa, tapaamisesta lähes 22 480 ja asumisesta noin 18 770 kertaa. Huoltosopimuksista 93 prosentissa sovittiin yhteishuollosta, kuudessa prosentissa yksinhuollosta äidille ja vajaassa yhdessä prosentissa yksinhuollosta isälle. Isyyksiä vahvistettiin noin 23 580 vuonna 2014.

**Kuvio 1. Sosiaalitoimen vahvistamat perheoikeudelliset sopimukset 2000–2014, kpl**



Kuntien sosiaalitoimi vahvisti vuonna 2014 kaikkiaan 52 173 **elatusapusopimusta**. Koko maassa sopimukset koskevat 4,9 prosenttia alle 18-vuotiaista. Maakunnista eniten sopimuksia on tehty Kymenlaakson (8,6 %), Lapin (6,8 %) ja Etelä-Karjalan (6,7 %) maakunnissa. Vähiten elatussopimuksia on tehty Ahvenanmaalla (2,5 %) ja Pohjanmaalla (2,5 %) (kuvio 2).

**Kuvio 2. Vahvistetut elatusapusopimukset, osuus alle 18-vuotiaista maakunnittain 2014**

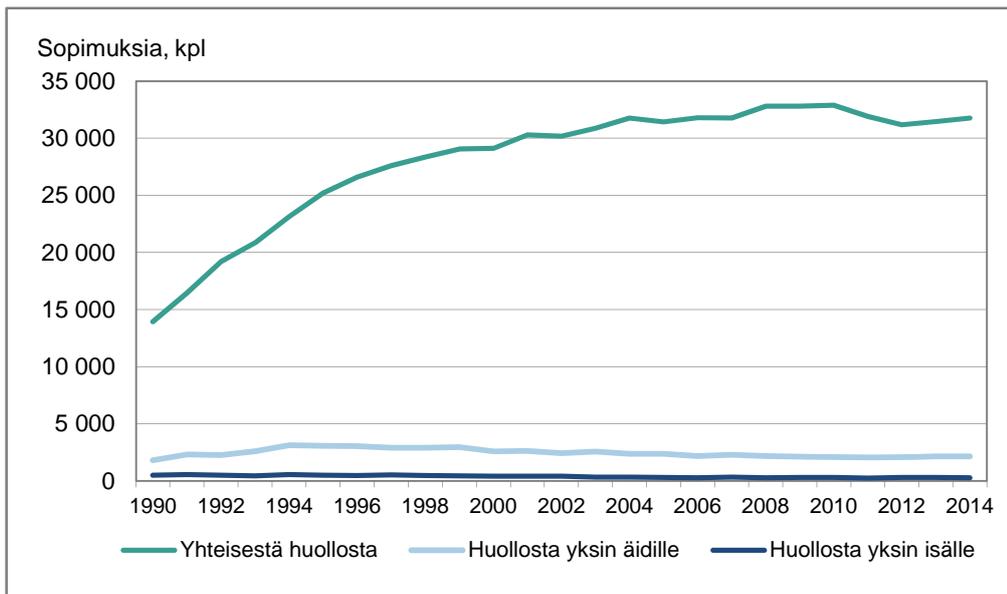


**Taulukko 1. Sosiaalitoimen vuoden aikana vahvistamat perheoikeudelliset sopimukset 2005, 2008–2014, kpl**

	2005	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
<b>Elatusapusopimuksia</b>	<b>34 559</b>	<b>35 693</b>	<b>39 643</b>	<b>42 598</b>	<b>44 385</b>	<b>46 457</b>	<b>48 607</b>	<b>52 173</b>
<b>Sopimukset lapsen huollosta, asumisesta ja tapaamisoikeudesta</b>	<b>40 124</b>	<b>42 792</b>	<b>43 711</b>	<b>44 961</b>	<b>44 933</b>	<b>45 139</b>	<b>46 060</b>	<b>47 614</b>
joissa sovittu:								
- lapsen huollosta	34 102	35 241	35 224	35 269	34 222	33 581	33 910	34 218
- asumisesta								
äidin luona	15 125	14 670	14 902	15 297	14 826	14 824	14 975	15 512
isän luona	3 405	3 065	3 138	3 257	3 207	3 148	3 195	3 233
- tapaamisoikeudesta	17 040	18 352	19 409	19 920	20 062	20 486	21 161	22 476

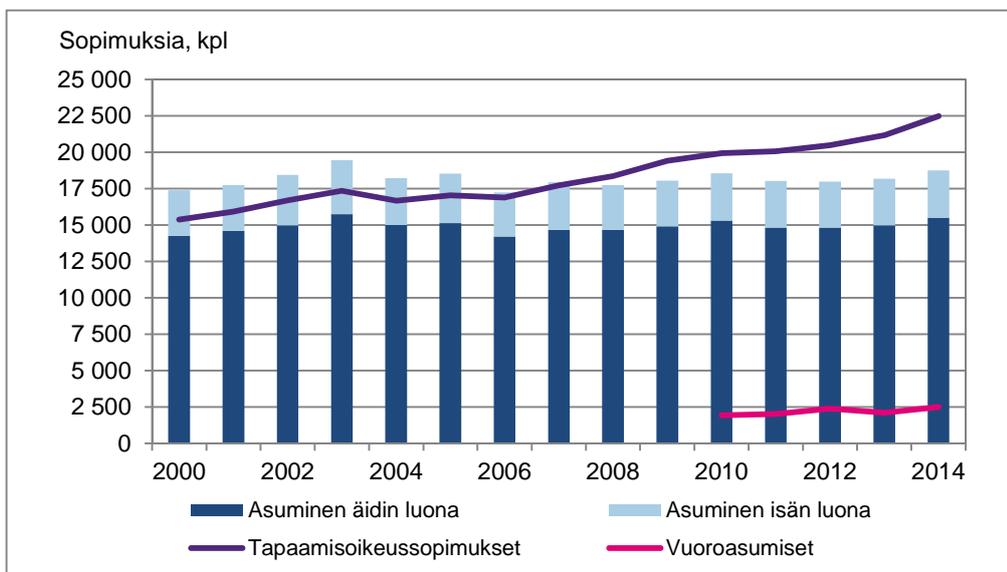
Kuntien sosiaalitoimi vahvisti vuonna 2014 yhteensä 34 218 **sopimusta lapsen huollosta**. Näistä 93 prosentissa sovittiin yhteishuollosta. Yhteishuoltosopimukset yleistyivät tasaisesti 1980-luvulta lähtien ja ovat 2000-luvun alun pysyneet samalla tasolla. Yksinhuollosta äidille sovittiin kuudessa prosentissa ja yksinhuollosta isälle alle yhdessä prosentissa tapauksista (kuvio 3). Vuoden 2009 lakimuutoksen jälkeen on perheen sisäinen adoptio ollut mahdollinen rekisteröidyssä parisuhteessa. Samaa sukupuolta oleville parisuhdepuolisille vahvistettiin yhteishuolto 49 tapauksessa.

**Kuvio 3. Sosiaalitoimen vahvistamat sopimukset lapsen huollosta 1990–2014, kpl**



Valtaosa, eli 83 prosenttia, **asumissopimuksista** (yhteensä 18 767) tehdään edelleen äidin luona asumisesta. Asumissopimuksen lisäksi voidaan sopia myös vuoroasumisesta (esim. laajennetulla tapaamisoikeussopimuksella). Erillään asuvien vanhempien lapsen asumisesta esim. vuoroviikoin vanhempiensa luona sovittiin 2 499 lapselle vuonna 2014. Sopimuksia tehtiin 381 enemmän kuin vuonna 2013. Vuoroasumisten määrän osuus oli 11–13 prosenttia sekä asumis- että tapaamisoikeussopimusten määrästä (kuvio 4).

**Kuvio 4. Sosiaalitoimen vahvistamat sopimukset asumisesta ja tapaamisoikeudesta 2000–2014, kpl**



Vuonna 2014 vahvistettiin 23 577 avioliiton ulkopuolella syntyneen **lapsen isyys**. Lähes kaikkien isyys vahvistettiin tunnustamalla. Vain 75 tapauksessa isyys vahvistettiin kuntien ilmoittamien tietojen mukaan tuomioistuimen päätöksellä. Isyyden vahvistamisia tehtiin kahdeksan prosenttia

enemmän verrattuna vuoteen 2000. Avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten määrä on lisääntynyt 10 prosentilla<sup>1</sup> vastaavana ajankohtana. Vuonna 2014 syntyneistä lapsista 42,8 prosenttia (24 516 lasta) syntyi avioliiton ulkopuolella ja 57,2 prosenttia (32 716 lasta) syntyi avioliitossa. Isyyden selvittäminen keskeytettiin 1 110 tapauksessa vuonna 2014. Määrä vastaa 1,9 prosenttia samana vuonna syntyneiden lasten määrästä.

Valtaosa vanhemmista sopii keskenään lapsen asumiseen, huoltoon ja tapaamiseen liittyvistä asioista. Ristiriitatilanteessa käräjäoikeus pyytää tarvittaessa sosiaaliviranomaiselta selvityksen perheen tilanteesta. Sosiaaliviranomaisen lausunto (olosuhdeselvitys) sisältää kertomuksen esim. kotikäynneistä ja lapsen mielipiteen selvittämisestä. Tällaisia selvityksiä tehtiin vuonna 2014 yhteensä 1 081. Selvityksiä tehtiin kahdeksan prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna. Kukin selvitys lasketaan mukaan vain kerran, vaikka kaksi kuntaa olisi osallistunut selvityksen tekoon.

Tämän tilastoraportin tiedot perustuvat kuntien Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle ilmoittamiin lapsen huoltoa koskeviin tietoihin vuodelta 2014. Vuoden 2009 huhtikuun alusta lähtien elatustuen maksatus ja tilastointi on siirtynyt Kansaneläkelaitokselle. THL tilastoi elatustuesta vain vahvistetut elatusapusopimukset, muut elatustukea koskevat tiedot löytyvät Kelasta (<http://www.kela.fi/tilastot>). Sekä lapsen elatus että huolto tietoja voi jatkossakin poimia myös Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANetistä. Palvelu löytyy osoitteesta <http://www.sotkanet.fi>. Indikaattorit saa näkyviin asiasanalla lapsen elatus ja huolto.

## Käsitteet ja määritelmät

**Lapsella** tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole täyttänyt 18 vuotta.

**Elatusavulla** tarkoitetaan elatusvelvollisen maksamaa avustusta elatuksen turvaamiseksi lapselle, joka ei asu pysyvästi hänen luonaan.

**Elatustukea** maksetaan lapselle, jolle ei makseta elatusapua tai elatusapu on riittämätön lapsen elatukseen. Elatustuen maksaa Kansaneläkelaitos.

**Elatusapusopimuksella** sovitaan lapsen elatukseen maksettavan elatusavun määrästä ja suorittamistavasta. Sopimuksella turvataan lapsen elatus, kun vanhemmat asuvat erillään, muuttavat erilleen tai avioliitto purkautuu. Sopimus vahvistetaan joko kunnan sosiaalitoimessa tai tuomioistuimen päätöksellä.

**0-sopimus** on elatusapusopimus, jossa elatusavun suuruudeksi on merkitty 0. Elatusapusopimus vahvistetaan nolaksi esim. sellaisissa tapauksissa, joissa elatusvelvollisella on puutteellinen maksukyky. Osa kunnista kirjaa 0-sopimukset kohtaan Elatusapu jätetty kokonaan vahvistamatta ja osa elatusapusopimusten suuruusluokkaan alle 67,28 euroa/kk.

**Perheoikeudellisella sopimuksella** sovitaan erilaisista perhettä koskevista asioista. Lasta koskevia perheoikeudellisia sopimuksia ovat esim. asumissopimus, elatusapusopimus, lapsen huoltoa koskeva sopimus ja tapaamisoikeussopimus.

**Lapsen huolto-, asumis- ja tapaamisoikeussopimus** merkitsee kirjallista sopimusta vanhempien välillä. Sopimus sisältää erilliset osiot lapsen huollosta, asumisesta ja tapaamisoikeudesta. Huolto-osiossa määritellään kenelle uskotaan lapsen huolto. Huoltajalla on oikeus päättää lapsen

---

<sup>1</sup> Suomen virallinen tilasto (SVT): Syntyneet [verkkopublication]. ISSN=1798-2391. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 19.5.2015]. Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/synt/index.html>.

hoidosta, kasvatuksesta, asuinpaikasta sekä muista henkilökohtaisista asioista. Sopimus on esitettävä sosiaalitoimen (tai tuomioistuimen) vahvistettavaksi, mikäli siitä halutaan juridisesti täytäntöönpanokelpoinen. Päätöstä tehtäessä on ennen muuta otettava huomioon lapsen etu ja lapsen toivomukset.

**Vuoroasumisessa** lapsi asuu molempien vanhempien luona esim. vuoroviikoin. Vuoroasuminen sovitaan esim. laajennetuilla tapaamisoikeussopimuksella. Koska lapsi voi olla kirjoilla vain toisen vanhemman luona, on tehty erikseen sopimus myös lapsen asumisesta.

**Parisuhdepuolisolla** tarkoitetaan rekisteröidyssä parisuhteessa elävää samaa sukupuolta olevaa puolisoa.

**Isyyden selvittämisellä ja vahvistamisella** tarkoitetaan prosessia, jossa vahvistetaan avioliiton ulkopuolella syntyneelle lapselle isä. Isyys voidaan vahvistaa joko tunnustamisella tai erikseen isyyden vahvistamista koskevalla oikeudenkäynnillä.

**Väkilukutiedot** ovat ajankohdalta 31.12.2014.

## **Liitetaulukot**

Liitetaulukko 1a. Elatusavun vahvistaminen 2005–2014

Liitetaulukko 1b. Sopimukset vuoden viimeisen elatusavun euromäärän mukaan euroa/kk/lapsi 2008–2014, käyvin hinnoin

Liitetaulukko 2. Lapsen huolto, asuminen ja tapaamisoikeus 2008–2014

Liitetaulukko 3. Isyyden selvittäminen ja vahvistaminen 2008–2014

## **Taulukoissa käytetyt symbolit:**

- .. Tietoa ei ole saatu, se on liian epävarma esitettäväksi tai se on salassapitosäännön alainen.
- Ei tapauksia.

# Underhåll och vårdnad av barn 2014

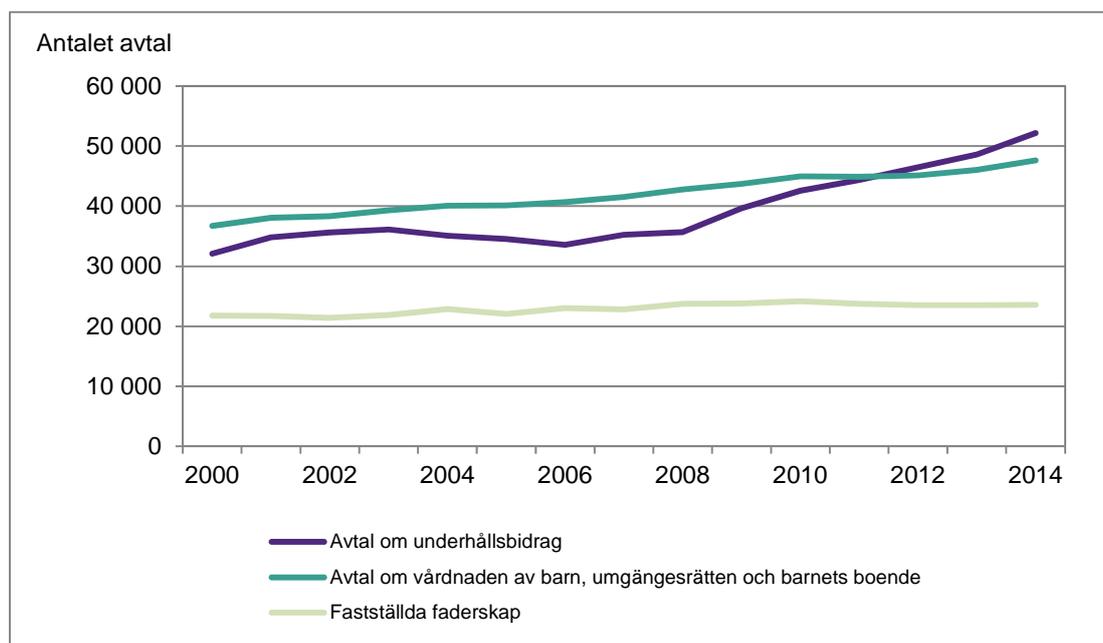
29.5.2015

År 2014 fastställdes över 52 170 avtal om underhållsbidrag i Finland, vilket innebär en ökning på omkring 3 570 avtal (7 %) från året innan. Sedan 2007 har antalet avtal om underhållsbidrag fortsatt att öka. Genom ett avtal om underhållsbidrag tryggas barnets underhåll, i de fall då föräldrarna inte bor tillsammans, flyttar ifrån varandra eller äktenskapet upphör.

Totalt 21 procent av alla avtal var sådana som innebär en ändring av ett tidigare avtal. Underhållsbidragets belopp sänktes i 71 procent av de avtal som ändrades år 2014. Antalet sänkta avtal om underhållsbidrag har mer än fördubblats på tio år. Under samma tid har antalet höjda avtal minskat (7 %).

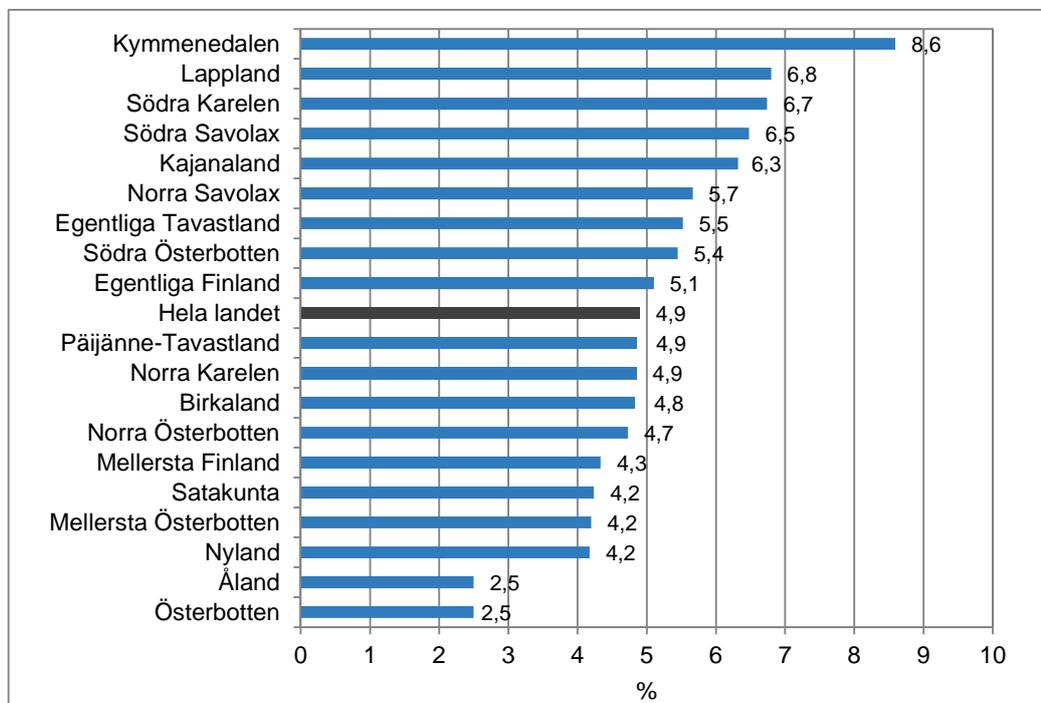
Cirka 47 610 avtal fastställdes om vårdnad av barn, boende och umgängesrätt. I dessa avtal finns nästan 34 220 överenskommelser om vårdnad, nästan 22 480 överenskommelser om umgängesrätt och cirka 18 770 överenskommelser om boende. När det gäller avtalen om vårdnad av barn gällde 93 procent av fallen gemensam vårdnad, i sex procent av fallen fick modern vårdnaden och i knappt en procent av fallen fick fadern vårdnaden. År 2014 fastställdes cirka 23 580 faderskap.

**Diagram 1. Antalet familjerättsliga avtal som fastställts av socialväsendet år 2000–2014**



Kommunernas socialväsande fastställde totalt 52 173 **avtal om underhållsbidrag** år 2014. Avtalen omfattar 4,9 procent av befolkningen under 18 år i hela landet. I landskapen har flest avtal ingåtts i Kymmenedalen (8,6 %), Lappland (6,8 %) och Södra Karelen (6,7 %). Minst avtal om underhållsbidrag har ingåtts på Åland (2,5 %) och i Österbotten (2,5 %) (diagram 2).

**Diagram 2. Andelen fastställda avtal om underhållsbidrag i förhållande till antalet personer under 18 år per landskap 2014**

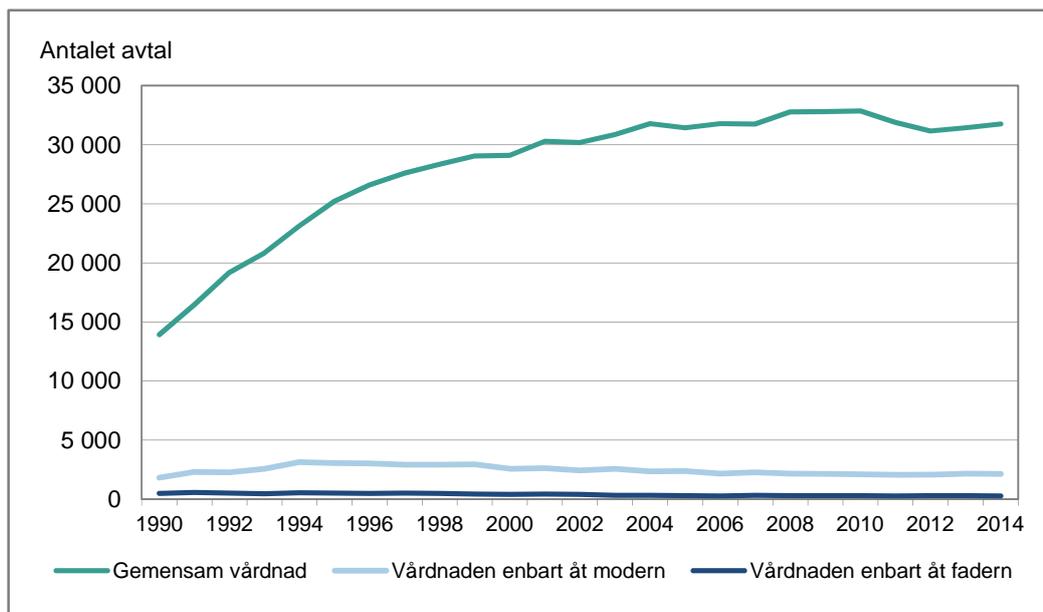


**Tabell 1. Antalet familjerättsliga avtal som socialväsendet fastställt under året, år 2005, 2008–2014**

	2005	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
<b>Avtal om underhållsbidrag</b>	<b>34 559</b>	<b>35 693</b>	<b>39 643</b>	<b>42 598</b>	<b>44 385</b>	<b>46 457</b>	<b>48 607</b>	<b>52 173</b>
<b>Avtal om vårdnaden av barn, umgängesrätten och barnets boende</b>	<b>40 124</b>	<b>42 792</b>	<b>43 711</b>	<b>44 961</b>	<b>44 933</b>	<b>45 139</b>	<b>46 060</b>	<b>47 614</b>
med överenskommelse om:								
- vårdnaden av barn	34 102	35 241	35 224	35 269	34 222	33 581	33 910	34 218
- barnets boende								
hos modern	15 125	14 670	14 902	15 297	14 826	14 824	14 975	15 512
hos fadern	3 405	3 065	3 138	3 257	3 207	3 148	3 195	3 233
- umgängesrätt	17 040	18 352	19 409	19 920	20 062	20 486	21 161	22 476

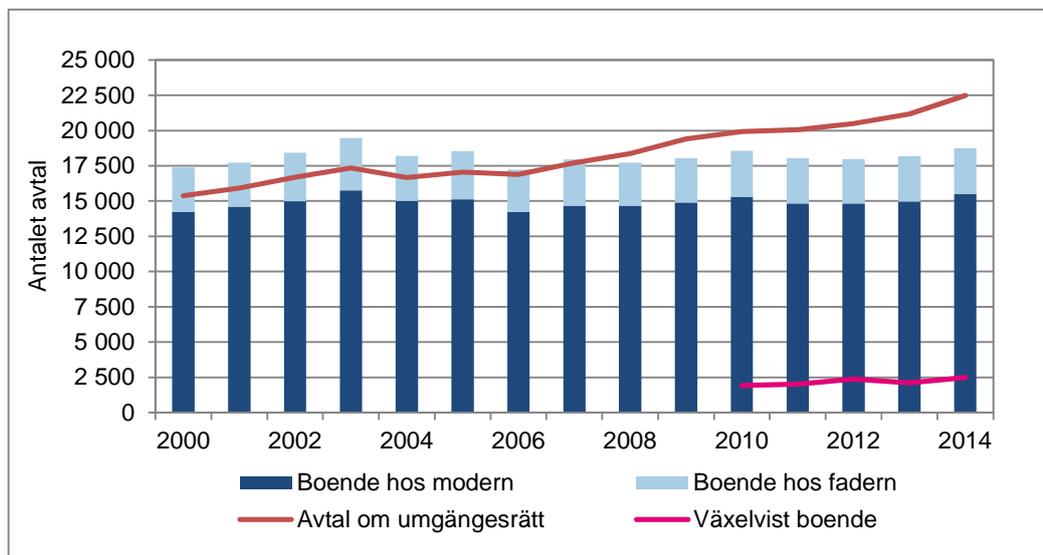
Kommunernas socialväsande fastställde totalt 34 218 **avtal om vårdnad av barn** år 2014. I 93 procent av fallen avtalades om gemensam vårdnad. Avtalen om gemensam vårdnad började i jämn takt bli allt vanligare från och med 1980-talet. Under början av 2000-talet har antalet varit så gott som oförändrat. I sex procent av fallen fick modern vårdnaden och i mindre än en procent av fallen fick fadern vårdnaden (diagram 3). Efter lagändringen år 2009 har det varit möjligt för en partner i ett registrerat partnerskap att adoptera den andra partners barn. I sammanlagt 49 fall fastställdes gemensam vårdnad för registrerade partner av samma kön.

**Diagram 3. Antalet avtal om vårdnad av barn som fastställts av socialväsendet 1990–2014**



Största delen, dvs. 83 procent av **avtalen om barnets boende** (totalt 18 767) gäller fortfarande boende hos modern. Utöver avtal om boende är det också möjligt att avtala om växelvist boende (t.ex. avtal om utökad umgängesrätt). Boendet för barn till särboende föräldrar, till exempel växelvist varannan vecka, avtalades i fråga om 2 499 barn år 2014. Detta innebär en ökning på 381 avtal från år 2013. Andelen barn i växelvist boende utgjorde 11–13 procent av både avtalen om boende och avtalen om umgängesrätt (diagram 4).

**Diagram 4. Antalet avtal om boende och umgängesrätt som fastställts av socialväsendet 2000–2014**



År 2014 fastställdes **faderskapet** för 23 577 barn som fötts utom äktenskapet. I nästan alla fall fastställdes faderskapet genom erkännande. Enligt de uppgifter som kommunerna lämnat in fastställdes faderskapet genom domstolsbeslut endast i 75 fall. Antalet fastställda faderskap ökade med åtta procent jämfört med år 2000. Antalet barn som föds utanför äktenskapet har ökat med 10 procent<sup>1</sup> under samma period. Av alla barn födda år 2014 föddes 42,8 procent (24 516 barn) utom äktenskapet och 57,2 procent (32 716 barn) inom äktenskap. Antalet faderskapsutredningar som lades ned år 2014 var 1 110. Detta antal motsvarar 1,9 procent av antalet barn som fötts samma år.

Majoriteten av föräldrarna kommer själva överens om vårdnaden av barnet, boendet och umgängesrätten. Vid tvister begär tingsrätten vid behov en utredning om familjens situation av de sociala myndigheterna. De sociala myndigheternas utlåtande (utredning om barnets förhållanden) innehåller exempelvis en beskrivning av hembesök och klarläggande av barnets åsikt. År 2014 gjordes sammanlagt 1 081 utredningar. Detta är åtta procent mindre än året innan. Varje utredning räknas med endast en gång, även i det fallet att två kommuner har deltagit i utredningen.

Uppgifterna i denna statistikrapport grundar sig på de uppgifter om vårdnad av barn som kommunerna rapporterat till Institutet för hälsa och välfärd år 2014. Från och med början av april 2009 överfördes utbetalningen och statistikföringen av underhållsstödet till Folkpensionsanstalten. THL statistikför endast fastställda avtal om underhållsbidrag, övriga uppgifter om underhållsstöd finns hos FPA (<http://www.fpa.fi/statistik>). Uppgifter om såväl underhåll som vårdnad av barn kan dock också i fortsättningen tas fram i statistik- och indikatorbanken SOTKANet. Indikatorbanken finns på webbadressen <http://www.sotkanet.fi>. Indikatorerna hittas med hjälp av referensordet "underhåll och vårdnad av barn".

## Begrepp och definitioner

**Barn** avser en person som inte fyllt 18 år.

**Underhållsbidrag** avser det bidrag som den underhållsskyldiga föräldern ska betala för att trygga underhållet av ett barn som inte bor stadigvarande hos honom eller henne.

**Underhållsstöd** betalas till ett barn som inte får underhållsbidrag eller vars underhållsbidrag är otillräckligt. Underhållsstödet betalas av Folkpensionsanstalten.

Genom ett **avtal om underhållsbidrag** avtalas det belopp som ska betalas i underhållsbidrag för ett barn och det sätt på vilket bidraget ska betalas. Genom avtalet tryggas barnets underhåll i de fall då föräldrarna inte bor tillsammans, flyttar ifrån varandra eller äktenskapet upphör. Avtalet fastställs genom beslut av antingen kommunens socialväsande eller domstolen.

**0-avtal** är ett avtal om underhållsbidrag där storleken på underhållsbidraget anges vara 0. Avtalet om underhållsbidrag fastställs som 0 till exempel i sådana fall där den underhållsskyldige har en bristande betalningsförmåga. En del av kommunerna antecknar 0-avtalen i gruppen "Underhållsbidraget har inte fastställts", andra kommuner i gruppen för underhållsbidrag vars storlek är under 67,28 euro/månad.

---

<sup>1</sup> Finlands officiella statistik (FOS): Födda [nätpublikation]. ISSN=1798-2391. Helsingfors: Statistikcentralen [ 19.5.2015]. Tillgänglig på: [http://www.stat.fi/til/synt/index\\_sv.html](http://www.stat.fi/til/synt/index_sv.html).

Genom ett **familjerättsligt avtal** avtalas om olika frågor som gäller familjen. Familjerättsliga avtal som gäller barn är till exempel avtal om boende, avtal om underhållsbidrag, avtal om vårdnad av barn och avtal om umgängesrätt.

**Avtal om vårdnad av barn, boende och umgängesrätt** avser ett skriftligt avtal mellan föräldrarna. Avtalet innehåller separata delar om vårdnaden av barnet, barnets boende och umgängesrätten. I den del som gäller vårdnaden fastställs vem som anförtros vårdnaden av barnet. Vårdnadshavaren har rätt att bestämma om hur barnet ska vårdas och fostras, var barnet ska bo och andra personliga frågor som gäller barnet. Avtalet ska fastställas av socialväsendet (eller domstolen), om föräldrarna vill att det ska vara juridiskt verkställbart. Då beslutet fattas ska framför allt barnets bästa och barnets önskemål beaktas.

Vid **växelvist boende** bor barnet till exempel varannan vecka hos den ena föräldern och varannan vecka hos den andra. Avtal om växelvist boende ingås till exempel genom ett avtal om utökad umgängesrätt. Eftersom barnet kan vara skrivet endast hos den ena föräldern, har ett separat avtal ingåtts om barnets boende.

**Registrerad partner** avser en partner av samma kön i ett registrerat partnerskap.

**Utredning och fastställande av faderskap** avser en process som går ut på att fastställa fadern till ett barn som fötts utom äktenskapet. Faderskapet kan fastställas antingen genom erkännande eller separat genom en rättegång om fastställande av faderskapet.

Uppgifterna om **befolkningsmängden** är från 31.12.2014

## Tabellbilagor

Tabellbilaga 1a. Fastställande av underhållsbidrag 2005–2014

Tabellbilaga 1b. Avtal enligt eurobeloppet för årets sista underhållsbidrag euro/månad/barn 2008–2014, löpande priser

Tabellbilaga 2. Vårdnad av barn, barnets boende och umgängesrätt 2008–2014

Tabellbilaga 3. Utredning och fastställande av faderskap 2008–2014

## Symboler som används i tabellerna:

- .. Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges eller underställd sekretessbestämmelse.
- Inga fall.

# Child maintenance and custody 2014

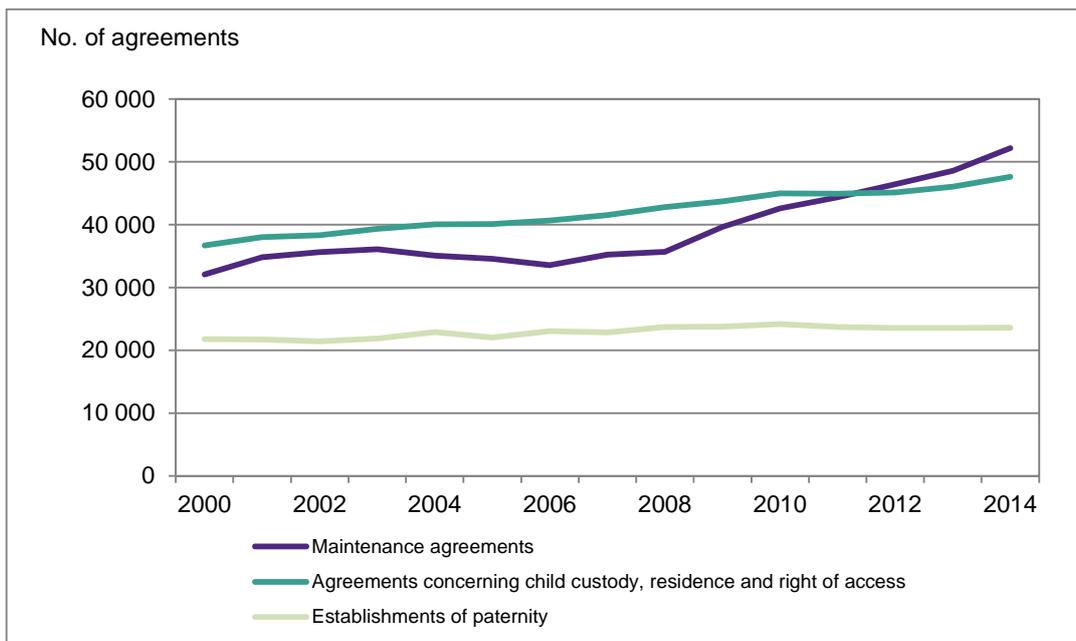
29.5.2015

In 2014, more than 52 170 maintenance agreements were confirmed in Finland. This was about 3570 agreements (7%) more than the previous year. The number of maintenance agreements has been increasing since 2007. Maintenance agreements secure the child's maintenance when the parents live apart, move apart, or divorce.

Twenty-one per cent of all agreements included changes to existing agreements, and 71 per cent of these changes involved reductions to the level of maintenance payment. The number of agreements with reductions to the level of maintenance payment has more than doubled in a decade. At the same time there has been a drop (7%) in the number of agreements involving a raise in the level of payment.

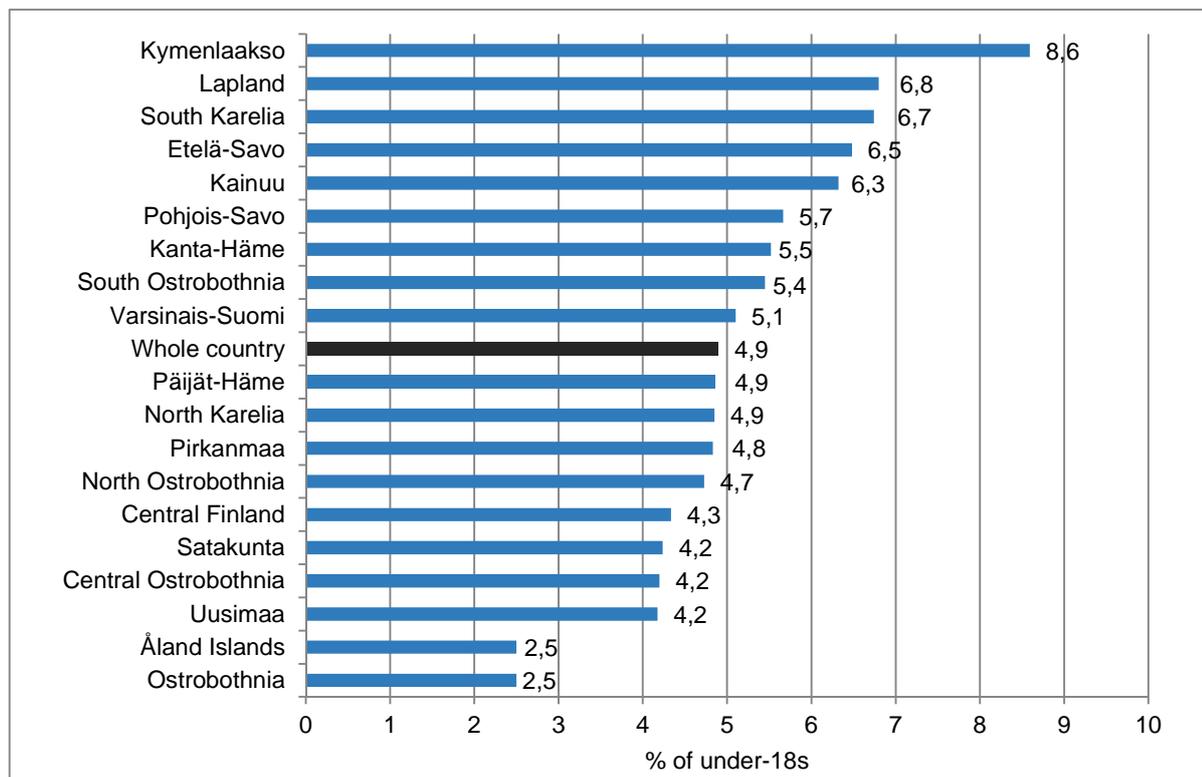
Some 47 610 agreements on child custody, right of access, and residence of children were confirmed. The agreements concerned child custody in 34 220 instances, residence in 22 480 instances, and right of access in 18 770 instances. Out of child custody agreements, 93 per cent concerned joint custody, while six per cent awarded sole custody to the mother and less than one per cent to the father. There were some 23 580 cases of establishing paternity in 2014.

**Figure 1. Family-law agreements confirmed by municipal social services, 2000–2014, no. of agreements**



Municipal social services confirmed a total of 52 173 **maintenance agreements** in 2014. In Finland as a whole, these agreements applied to 4.9 per cent of the population under the age of 18. The regions with the highest number of agreements were Kymenlaakso (8.6%), Lapland (6.8%) and South Karelia (6.7%), while the lowest numbers of maintenance agreements were made in Åland (2.5%) and Ostrobothnia (2.5%) (Figure 2).

**Figure 2. Confirmed maintenance agreements as % of population aged under 18 by region, 2014**



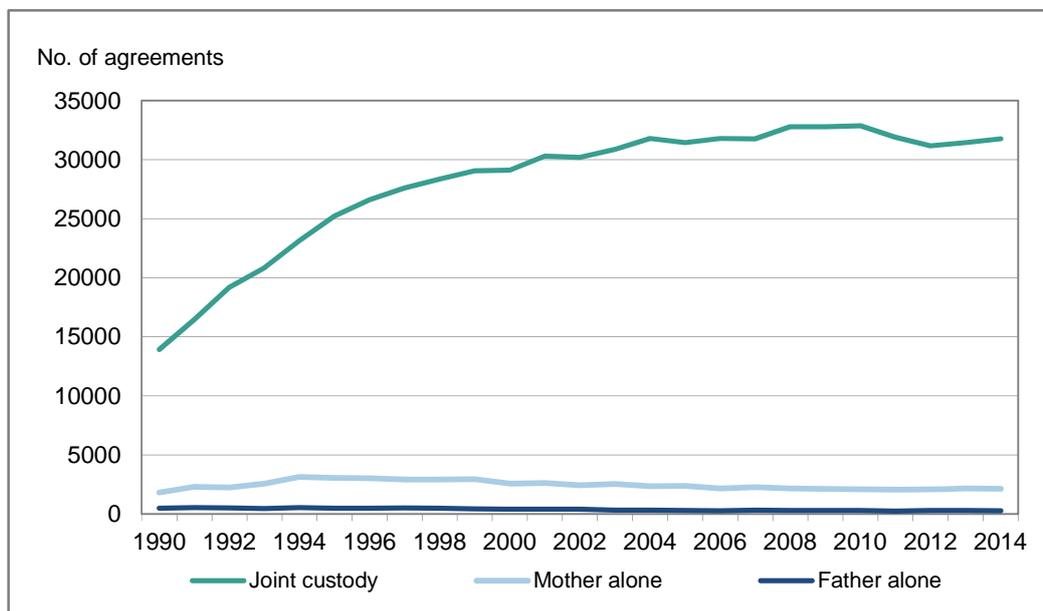
**Table 1. Family-law agreements confirmed by municipal social services during the year, 2005, 2008–2014, no. of agreements**

	2005	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
<b>Maintenance agreements</b>	<b>34 559</b>	<b>35 693</b>	<b>39 643</b>	<b>42 598</b>	<b>44 385</b>	<b>46 457</b>	<b>48 607</b>	<b>52 173</b>
<b>Agreements on child custody, residence and right of access, specifically:</b>	<b>40 124</b>	<b>42 792</b>	<b>43 711</b>	<b>44 961</b>	<b>44 933</b>	<b>45 139</b>	<b>46 060</b>	<b>47 614</b>
- child custody	34 102	35 241	35 224	35 269	34 222	33 581	33 910	34 218
- residence								
with mother	15 125	14 670	14 902	15 297	14 826	14 824	14 975	15 512
with father	3 405	3 065	3 138	3 257	3 207	3 148	3 195	3 233
- right on access	17 040	18 352	19 409	19 920	20 062	20 486	21 161	22 476

In 2014, municipal social services confirmed a total of 34 218 **custody agreements**. Of the agreements, 93 per cent concerned joint custody. Agreements on joint custody became steadily more widespread from the 1980s onwards and have remained on an unchanged level throughout the early 2000s. Sole custody was awarded to mothers in six per cent of cases and to fathers in less than one per cent of cases (Figure 3). Following a legislative amendment in 2009, a partner in

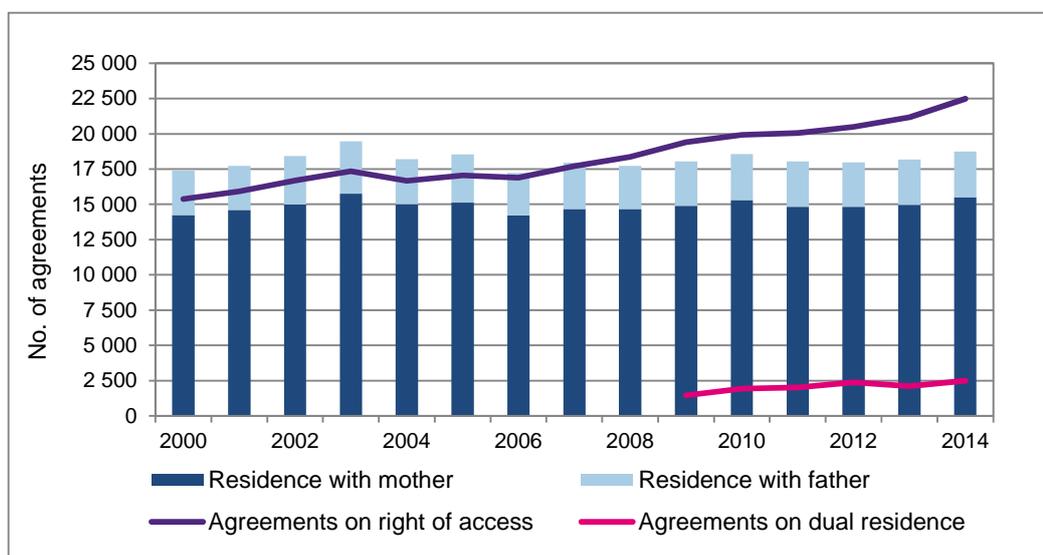
a registered partnership has the right to adopt the other partner's children. Joint custody was confirmed for same-sex partners in registered partnerships in 49 cases.

**Figure 3. Agreements on child custody confirmed by municipal social services, 1990–2014, no. of agreements**



A majority, i.e. 83 per cent, of the **agreements concerning the residence of a child** (totalling 18 767) still conclude that the child must live with the mother. In addition to an agreement concerning residence with one parent, it is possible to agree on dual residence (e.g. by extending the agreement on right of access). Agreements concerning dual residence of the children of parents who live apart, e.g. alternating weeks with each parent, were made for 2 499 children in 2014. The number of agreements was 381 agreements higher than in 2013. Agreements on dual residence accounted for 11–13 per cent of agreements on residence and on right of access (Figure 4).

**Figure 4. Agreements on residence and right of access confirmed by municipal social services, 2000–2014, no. of agreements**



In 2014, the **paternity** of 23 577 children born out of wedlock was established. In nearly all cases, paternity was established through acknowledgement; only 75 cases involved a court decision, according to data submitted by the municipalities. Cases of establishing paternity were eight per cent up on the year 2000. During the same period, the number of children born outside marriage increased by 10 per cent<sup>1</sup>. In 2014, children born outside marriage accounted for 42.8 per cent of all births (24 516 children), while 57.2 per cent were born in marriage (32 716 children). Paternity investigation were discontinued in 1 110 cases in 2014, accounting for 1.9 per cent of all births.

Most parents are able to agree between themselves on child custody, right of access and residence. In conflicts, the district courts request a report on the family's situation from the social welfare authorities. The statement from the social welfare authorities contains a report on aspects such as home visits and efforts to find out the opinion of the child in question. There were a total of 1081 such reports in 2014. This was eight per cent less than in the previous year. Each report is counted only once, even where two municipalities have been involved in the investigation.

The information in this statistical report is based on data submitted by municipalities to the National Institute for Health and Welfare (THL) on child custody concerning the year 2014. The payment of and compilation of statistics on child maintenance allowance was transferred to Kela (the Social Insurance Institution of Finland) on 1 April 2009. Where maintenance is concerned, THL only keeps statistics on confirmed maintenance agreements; all other data on child maintenance is available from the Kela website at (<http://www.kela.fi/statistics>). Data on both child maintenance and child custody will continue to be available in the Sotkanet web service, available online at <https://www.sotkanet.fi>. The indicators can be retrieved, for instance, by using the keywords 'child maintenance' and 'child custody'.

## Concepts and definitions

**Child** refers to a person under the age of 18.

**Maintenance payments** refer to the allowance paid by the liable parent to secure maintenance of a child that is not permanently resident with the parent in question.

**Maintenance allowance** is paid to a child who receives no maintenance payments or when the maintenance payments are insufficient to secure the maintenance of the child. Maintenance allowance is paid by the Social Insurance Institution of Finland.

**Maintenance agreement** defines the maintenance payments to be paid for the child's maintenance and the method of payment. The agreement secures the child's maintenance when the parents live apart, move apart, or divorce. The agreement is confirmed either by municipal social services or a court of law.

**Zero agreement** refers to a maintenance agreement where the amount of maintenance payment is set at 0. Zero agreements are used in cases where the liable parent has solvency issues, for example. Some municipalities record zero agreements under Unconfirmed maintenance payment, while others record them under Maintenance agreements below EUR 67.28 per month.

---

<sup>1</sup> Official Statistics of Finland (OSF): Births [online publication]. ISSN 1798-2391. Helsinki: Statistics Finland [referred: 19.5.2015]. Access method: [http://www.stat.fi/til/synt/index\\_en.html](http://www.stat.fi/til/synt/index_en.html).

**Family-law agreement** refers to agreements on a variety of issues concerning the family. Family-law agreement concerning a child include e.g. agreement concerning residence with one parent, maintenance agreement, child custody agreement, and right-of-access agreement.

**Agreement on child custody, residence and right of access** refers to a written agreement between the parents. The agreement contains separate sections concerning custody of the child, residence, and right of access. The section on child custody defines to whom custody of the child is awarded. The person who has custody of the child has the right to decide on child care, education, place of residence, and other personal matters pertaining to the child. In order to be enforceable, the agreement must be submitted to municipal social services (or a court) for confirmation. When deciding on child custody and right of access, priority should be given to the best interests and wishes of the child.

**Dual residence** means that a child spends, for instance, alternating weeks in each parent's home. Dual residence can be agreed by, for instance, extending the right of access. A child can only be registered as living with one parent, so a separate agreement must be made on the child's residence arrangements.

**Registered partner** refers to a same-sex partner in a registered partnership.

**Determination and establishment of paternity** is the process for establishing the identity of the father of a child born outside marriage. Paternity can be established through acknowledgement or through specific court proceedings.

**The population data** are from 31 December 2014.

### **Appendix Tables:**

Appendix Table 1a. Confirmed maintenance payments 2005–2014

Appendix Table 1b. Agreements according to the amount of the year's last maintenance payment, EUR/month/child 2008–2014, at current prices

Appendix Table 2. Child custody, residence and right of access 2008–2014

Appendix Table 3. Determination and establishment of paternity 2008–2014

### **Explanation of symbols used in the tables**

- .. Data unavailable, too uncertain for presentation or governed by data confidentiality.
- Magnitude nil.

**Liitetaulukko 1a. Elatusavun vahvistaminen 2005–2014**

Tabellbilaga 1a. Fastställande av underhållsbidrag 2005–2014

Appendix table 1a. Confirmation of maintenance payments 2005–2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
<b>Sosiaalitoimen vahvistamia elatusapusopimuksia vuoden aikana yht.</b>										
Antal av socialnämnden fastställda avtal om underhållsbidrag under året sammanlagt <i>Maintenance agreements confirmed by a Social Welfare Board during year, total</i>	34 559	33 573	35 237	35 693	39 643	42 598	44 385	46 457	48 607	52 173
<b>Niistä sopimuksia, joilla aikaisempaa elatusavun euro määrää on</b> - Därav avtal om ändring av tidigare eurobelopp - <i>Of which agreements with an altered amount of payment</i>										
- <b>alennettu, kpl</b> - sänkta underhållsbidrag, st. - reduced amount, number	2 944	3 286	3 531	3 846	5 730	6 219	6 518	6 702	6 951	7 642
- <b>korotettu, kpl</b> - höjda underhållsbidrag, st. - higher amount, number	2 876	2 898	3 919	3 692	2 940	3 012	3 207	3 426	2 892	3 085

**Liitetaulukko 1b. Sopimukset vuoden viimeisen elatusavun euromäärän mukaan euroa/kk/lapsi 2008–2014, käyvin hinnoin**

Tabellbilaga 1b. Avtal enligt eurobeloppet för årets sista underhållsbidrag euro/månad/barn 2008–2014, gängse priser

Appendix table 1b. Agreements according to the amount of the year's last maintenance payment, €/month/child 2008–2014, current prices

	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
<b>alle</b> - under - below 67,28 € <sup>1)</sup>	6 661	20,4	8 584	23,7	9 166	24,0	8 912	22,7	8 696	21,3	9 444	22,2	9 659	21,4
67,28 - 100,90 €	3 328	10,2	3 956	10,9	4 186	11,0	4 078	10,4	4 297	10,5	4 401	10,4	4 615	10,2
100,91 - 134,54 €	6 568	20,1	1 178	3,3 <sup>2)</sup>	1 033	2,7	963	2,5	1 004	2,5	1 033	2,4	1 041	2,3
134,55 - 168,18 €	5 017	15,3	9 146	25,3 <sup>2)</sup>	8 635	22,6	7 951	20,3	7 750	19,0	7 821	18,4	7 661	17,0
168,19 - 235,45 €	3 923	12,0	3 806	10,5	3 917	10,3	4 059	10,4	4 358	10,7	4 177	9,8	4 277	9,5
235,46 - 302,73 €	1 394	4,3	1 519	4,2	1 604	4,2	1 856	4,7	2 017	5,0	2 040	4,8	2 170	4,8
<b>yli</b> - över - above 302,73 €	508	1,6	582	1,6	629	1,6	749	1,9	884	2,2	1 045	2,5	1 073	2,4

**Elatusapu jätetty kokonaan vahvistamatta** <sup>(1)</sup>

Underhållsbidraget har inte fastställts <sup>(1)</sup>

Amount of maintenance payment unconfirmed <sup>(1)</sup>

	5 306	16,2	7 378	20,4	8 969	23,5	10 607	27,1	11 739	28,8	12 529	29,5	14 607	32,4
--	-------	------	-------	------	-------	------	--------	------	--------	------	--------	------	--------	------

**Yhteensä** - Sammanlagt - Total

**32 705 100 36 149 100 38 139 100 39 175 100 40 745 100 42 490 100 45 103 100**

**Kertasuoritteisia / osittain kertasuoritteisia sopimuksia vuoden aikana yhteensä, kpl**

Avtal om engångsersättning/delvis

engångsersättning under året sammanlagt, st.

Lump-sum/partly lump-sum agreements during year, number

46 41 68 63 57 31 29

<sup>1)</sup> **Sisältää euromääräksi 0 vahvistettuja sopimuksia.**

Innehåller avtal om underhållsbidrag som fastställts till 0 euro.

Includes maintenance agreements where the sum has been confirmed at EUR 0.

<sup>2)</sup> **Muutoksen oletetaan johtuvan vahvistetun elatustuen korotuksesta.**

Förändringen antas bero på förhöjningen av det fastställda underhållsstödet.

The change is presumed to arise from a raise in confirmed maintenance allowance.

**Liitetaulukko 2. Lapsen huolto, asuminen ja tapaamisoikeus 2008–2014**  
 Tabellbilaga 2. Vårdnad av barn, barnets boende och umgängesrätt 2008–2014  
 Appendix table 2. Child custody, residence and right of access 2008–2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
<b>2.1. Sosiaalitoimen vuoden aikana vahvistamia sopimuksia lapsen huollosta, asumisesta ja tapaamisoikeudesta kaikkiaan, kpl -</b> Antal av socialnämnden under året fastställda avtal om vårdnaden av barn, barnets boende och umgängesrätten sammanlagt, st. - <i>Agreements on child custody, residence and right of access confirmed by a Social Welfare Board during year, number</i>	<b>42 792</b>	<b>43 711</b>	<b>44 961</b>	<b>44 933</b>	<b>45 139</b>	<b>46 060</b>	<b>47 614</b>
<b>niistä - varav - of which</b>							
- <b>uusia sopimuksia, kpl -</b> nya avtal, st. - <i>new agreements, number</i>	36 151	36 857	38 069	37 346	37 036	37 581	39 055
- <b>sopimuksia, joilla muutettu tuomioistuimen päätöstä, kpl -</b> avtal genom vilka domstolsbeslut ändrats, st. - <i>agreements altering the court decision, number</i>	374	356	311	345	346	338	331
- <b>sopimuksia, joilla muutettu sosiaalitoimen vahvistamaa sopimusta, kpl -</b> avtal genom vilka av socialnämnden fastställda avtal ändrats, st. - <i>agreements altering agreements confirmed by a Social Welfare Board, number</i>	6 267	6 498	6 581	7 242	7 757	8 141	8 228
<b>2.2. Sopimuksia lapsen huollosta vuoden aikana, yht. -</b> Avtal om vårdnaden av barn under året, sammanlagt - <i>Agreements on child custody during year, total</i>	<b>35 241</b>	<b>35 224</b>	<b>35 269</b>	<b>34 222</b>	<b>33 581</b>	<b>33 910</b>	<b>34 218</b>
<b>niistä sopimuksia -</b> därav avtal - <i>of which agreements on</i>							
- <b>yhteisestä huollosta -</b> gemensam vårdnad - <i>joint custody</i>	32 798	32 808	32 863	31 907	31 178	31 454	31 761
- <b>yhteisestä huollosta parisuhdepuolisille -</b> <i>gemensam vårdnad för registrerade partners -</i> <i>joint custody between registered partners</i>	..	..	24	26	34	26	49
- <b>huollosta yksin äidille -</b> vårdnaden enbart åt modern - <i>custody entrusted to the mother alone</i>	2 164	2 115	2 092	2 037	2 075	2 147	2 132
- <b>huollosta yksin isälle -</b> vårdnaden enbart åt fadern - <i>custody entrusted to the father alone</i>	279	300	287	251	293	282	272
- <b>huollosta yksin toiselle parisuhdepuoliselle -</b> vårdnaden enbart åt den ena registrerade partnern - <i>custody entrusted to one of the registered partners</i>	..	..	..	..	..	..	..
<b>2.3. Sopimuksia tapaamisoikeudesta vuoden aikana, kpl -</b> Avtal om umgängesrätt under året sammanlagt, st. - <i>Agreements on right of access during year, number</i>	<b>18 352</b>	<b>19 409</b>	<b>19 920</b>	<b>20 062</b>	<b>20 486</b>	<b>21 161</b>	<b>22 476</b>
<b>2.4. Sopimuksia asumisesta vuoden aikana, kpl -</b> Avtal om barnets boende under året, st. - <i>Agreements on residence of child during year, number</i>							
- <b>äidin luona -</b> hos modern - <i>with mother</i>	14 670	14 902	15 297	14 826	14 824	14 975	15 512
- <b>isän luona -</b> hos fadern - <i>with father</i>	3 065	3 138	3 257	3 207	3 148	3 195	3 233
- <b>toisen parisuhdepuolison luona asumisesta -</b> hos den ena registrerade partnern - <i>with one of the registered partners</i>	..	-	..	7	11	13	22
<b>2.5. Vuoroasuminen molempien vanhempien luona <sup>(1)</sup></b> Växelvist boende hos båda föräldrarna <sup>(1)</sup> <i>Dual residence in each parent's home <sup>(1)</sup></i>	<b>591 <sup>(2)</sup></b>	<b>1 461 <sup>(3)</sup></b>	<b>1 941</b>	<b>2 023</b>	<b>2 392</b>	<b>2 118</b>	<b>2 499</b>
<b>2.6. Annettu selvitys tuomioistuimelle, kpl</b> Utredning inlämnad till domstol, st. <i>Report submitted to court, number</i>	<b>1 107</b>	<b>1 219</b>	<b>1 142</b>	<b>1 263</b>	<b>1 097</b>	<b>1 172</b>	<b>1 081</b>

<sup>(1)</sup> **Tämän lisäksi on sovittu asumisesta (lapsen oltava kirjoilla yhdessä osoitteessa).** -

Dessutom har barnets boende avtalats (barnet får vara skrivet på endast en adress).

In addition, agreement has also been made on the child's residence (the child is to be registered as living with one parent only).

<sup>(2)</sup> **Tietoa ei ole saatu kaikista kunnista.** - Uppgifter har inte lämnats av alla komuner. - *Data have not been obtained from all municipalities.*

<sup>(3)</sup> **Tietoa ei ole saatu Riihimäeltä ja Vantaalta.** - Uppgifter har inte lämnats av Riihimäki och Vanda.

- *Data have not been obtained from Riihimäki and Vantaa.*

**Liitetaulukko 3. Isyyden selvittäminen ja vahvistaminen 2008–2014**

Tabellbilaga 3. Utredning och fastställande av faderskap 2008–2014

Appendix table 3. Determination and establishment of paternity 2008–2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
<b>Lapsia, joiden isyys vahvistettu</b>	<b>23 722</b>	<b>23 770</b>	<b>24 165</b>	<b>23 707</b>	<b>23 528</b>	<b>23 527</b>	<b>23 577</b>
Faderskap fastställt, totalt antal barn <i>Children involved in establishment of paternity</i>							
<b>niistä - därav genom - of which</b>							
- <b>tunnustamisella</b> - erkännande - <i>through acknowledgement</i>	23 660	23 700	24 094	23 619	23 406	23 450	23 502
- <b>tuomioistuimen päätöksellä</b> - med domstolens beslut <i>by a court decision</i>	62	70	69	52	74	75	75
<b>Keskeytettyjä isyyden selvityksiä vuoden aikana yhteensä, kpl</b>	<b>995</b>	<b>899</b>	<b>963</b>	<b>892</b>	<b>909</b>	<b>983</b>	<b>1 110</b>
Antal faderskapsutredningar som avbrutits under året sammanlagt, st. <i>Interrupted determinations of paternity during year, number</i>							
<b>niistä - därav - of which</b>							
- <b>lapsen äidin kirjallisella ilmoituksella, kpl</b> - med skriftligt meddelande från barnets mor, st. - <i>by the mother's written notice, number</i>	727	694	708	668	641	721	750

## Laatuseloste (SVT)

### Lapsen elatus ja huolto -tilasto

#### **Tilastotietojen relevanssi**

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kerää vuosittain tiedot vahvistetuista elatusapu-sopimuksista, isyyden selvittämisistä ja lapsen huollosta. Tilasto sisältää vuosittaiset tiedot kuntien sosiaalitoimen vahvistamista elatusapusopimuksista, lukumäärätietoja isyyden selvittämisestä ja vahvistamisesta sekä sosiaalitoimen vuoden aikana vahvistamista sopimuksista lapsen huollosta, asumisesta sekä tapaamisoikeudesta. Tiedot on saatavissa kunnittain ja maakunnittain ja ne julkaistaan tilastoraporttina. Osa tiedoista on saatavana Tilasto ja indikaattoripankki SOTKANetissä (<http://www.sotkanet.fi/>) kunnittain ja muilla aluejaoilla.

Tilastoraportti on tarkoitettu hallintoviranomaisille, kuntien elatus- ja huoltosopimusasioita hoitaville, suunnittelijoille ja tutkijoille, joilla on tarve saada nopeasti mahdollisimman ajantasaista tietoa elatusapusopimuksista, isyyden selvittämisistä tai lapsen huollosta.

Tilastoraportin tekstiosassa on selitetty käytetyt käsitteet ja määritelmät.

Tietojen keruu perustuu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annettuun lakiin (668/2008) sekä Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen tilastotoimesta annettuun lakiin (409/2001).

#### **Menetelmäkuvaus**

Tilaston tiedot kerätään kaikista Suomen kunnista. Kunnista kerätään vuosittain tiedot vahvistetuista elatusapusopimuksista, isyyden selvittämisistä ja vahvistamisista sekä huolto-, asumis- ja tapaamisoikeussopimuksista. Niille kunnille, jotka eivät vastaa määräaikaan mennessä, lähetetään huomautus. Tilasto laaditaan vasta kun kaikista kunnista on saatu tarvittavat tiedot.

Tilaston kattavuus on lähes aina 100 prosenttia.

Lapsen asemaa sääntelevät laki lapsen elatuksesta (704/1975), laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/1983) sekä isyyslaki (700/1975). Adoptio-oikeudesta on säädetty myös laissa rekisteröidystä parisuhteesta (950/2001).

#### **Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus**

Tiedot perustuvat kuntien ilmoittamiin lukuihin. Epäselvien tapausten selvittämiseksi saatuja tietoja verrataan kunnan edellisen vuoden tietoihin. Tarvittaessa kuntaa pyydetään tarkistamaan annetut tiedot.

Tilastosta löytyneet mahdolliset epätarkkuudet korjataan vuosittain. Tämä koskee myös aiempien vuosien tietoja.

Kunnilla on vaihtelevia käytäntöjä kirjata elatusapusopimusten 0-sopimukset. Osa kunnista kirjaa 0-sopimukset kohtaan Elatusapu jätetty kokonaan vahvistamatta ja osa elatusapu-sopimusten suuruusluokkaan alle 67,28 euroa/kk. Elatusapusopimus vahvistetaan nollassi esim. sellaisissa tapauksissa, joissa elatusvelvollisella on puutteellinen maksukyky.

#### **Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus**

Lapsen elatus ja huolto -tilasto on THL:n kerran vuodessa tuottama tilasto. Tilasto ilmestyy touko-kesäkuussa, jolloin julkaistaan edellisen vuoden tiedot.

## **Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys / selkeys**

Tilastoraportit julkaistaan THL:n verkkosivuilla osoitteessa [www.thl.fi/tilastot/lapsenelatus](http://www.thl.fi/tilastot/lapsenelatus).

Tilastoraportissa on kuvattu keskeiset tulokset ja selitetty käytetyt käsitteet ja määritelmät.

## **Tilastojen vertailukelpoisuus**

THL (aikaisemmin Stakes) on kerännyt tietoja vuodesta 1993 lähtien. Sitä ennen tilastoinnista vastasi sosiaali- ja terveyshallitus.

Vuoden 1999 tiedoista lähtien vähennettiin tiedonkeruuta isyyden selvittämisen ja vahvistamisen sekä lapsen huollon ja tapaamisoikeuden osalta.

Tiedonkeruuseen lisättiin vuonna 2008 kysymys vuoroasumisesta. Vuosina 2008 ja 2009 tietoa ei saatu kaikista kunnista. Vuoroasumisten määrää koskeva tieto on siten vertailukelpoinen vuodesta 2010 lähtien.

Elatustuen maksatus ja tilastointi siirtyi 1.4.2009 lähtien Kansaneläkelaitokselle. Elatustukea koskevista tiedoista on vuoden 2010 tilastosta alkaen mukana vain vahvistetut elatusapu-sopimukset. Kelan Tilasto elatustuesta löytyy osoitteesta <http://www.kela.fi/tilastot>.

Vuoden 2009 tiedonkeruuseen lisättiin kysymykset rekisteröidyssä parisuhteessa eläville samaa sukupuolta oleville puolisolille eli parisuhdepuolisoille tehdyistä sopimuksista lapsen huollosta ja asumisesta.

## **Selkeys ja eheys / yhtenäisyys**

Tilastoraportti sisältää kattavasti koko maan tiedot tehdyistä elatussopimuksista, lapsen huollosta ja isyyden selvittämistä.

## Kvalitetsbeskrivning (FOS)

### Statistik över underhåll och vårdnad av barn

#### **Statistikuppgifternas relevans**

Varje år samlar Institutet för hälsa och välfärd (THL) in uppgifter om fastställda avtal om underhållsbidrag, utredningar av faderskap och vårdnad av barn. Statistiken innehåller årliga uppgifter om de avtal om underhållsbidrag som fastställts av kommunernas socialväsande, antalet fall av utredningar och fastställande av faderskap samt de avtal om vårdnad av barn, boende och umgängesrätt som socialväsandet fastställt under året. Uppgifterna är indelade efter kommun och landskap, och de publiceras i en statistikrapport. En del av uppgifterna finns i statistik- och indikatorbanken SOTKANet (<http://www.sotkanet.fi/>) indelade efter kommuner och andra områden.

Statistikrapporten riktar sig till förvaltningsmyndigheter, dem som ansvarar för underhålls- och vårdnadsavtal i kommunerna, planerare och forskare som snabbt behöver aktuella uppgifter om avtal om underhållsbidrag, utredning av faderskap och vårdnad av barn.

I statistikrapportens textdel presenteras de använda begreppen och definitionerna.

Datainsamlingen bygger på lagen om Institutet för hälsa och välfärd (668/2008) och lagen om statistikväsandet vid forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (409/2001).

#### **Metodbeskrivning**

Statistikuppgifterna samlas in från alla kommuner i Finland. Varje år samlas uppgifter in från kommunerna om fastställda avtal om underhållsbidrag, utredningar och fastställande av faderskap och avtal om vårdnad, boende och umgängesrätt. De kommuner som inte svarar inom utsatt tid får en påminnelse. Statistiken sammanställs först när alla kommuner lämnat in sina uppgifter.

Statistikens täckningsgrad är nästan alltid 100 procent.

Barnets ställning regleras i lagen om underhåll för barn (704/1975), lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983) och lagen om faderskap (700/1975). Bestämmelser om adoptionsrätt finns också i lagen om registrerat partnerskap (950/2001).

#### **Uppgifternas riktighet och exakthet**

Uppgifterna bygger på de siffror som kommunerna lämnat in. Vid oklara fall jämförs de inlämnade uppgifterna med kommunens uppgifter från föregående år. Vid behov ombeds kommunen kontrollera de inlämnade uppgifterna.

Eventuella inexaktheter som hittas i statistiken korrigeras årligen. Detta gäller även uppgifterna från tidigare år.

Kommunerna har olika praxis när det gäller registreringen av de avtal om underhållsbidrag som är 0-avtal. En del av kommunerna antecknar 0-avtalen i gruppen "Underhållsbidraget har inte fastställts", andra kommuner i gruppen för underhållsbidrag vars storlek är under 67,28 euro/månad. Avtalet om underhållsbidrag fastställs som 0 till exempel i sådana fall där den underhållsskyldige har en bristande betalningsförmåga.

#### **De publicerade uppgifternas aktualitet och punktlighet**

Statistiken över underhåll och vårdnad av barn sammanställs av THL en gång per år. Statistiken utkommer i maj-juni, då föregående års uppgifter offentliggörs.

## **Uppgifternas tillgänglighet och transparens/tydlighet**

Statistikrapporterna publiceras på [THL:s webbplats](#).

I statistikrapporten presenteras de viktigaste resultaten och förklaras de använda begreppen och definitionerna.

## **Statistikens jämförbarhet**

THL (tidigare Stakes) har samlat in uppgifter sedan år 1993. Före det ansvarade Social- och hälsostyrelsen för statistikföringen.

Från och med år 1999 minskades insamlingen av uppgifter om utredning och fastställande av faderskap och om vårdnad och umgängesrätt.

År 2008 utökades datainsamlingen med en fråga om växelvist boende. År 2008 och 2009 fick man inte in uppgifter från alla kommuner. Uppgifterna som gäller andelen barn i växelvist boende är således jämförbara från och med år 2010.

Utbetalningen och statistikföringen av underhållsstöd överfördes till Folkpensionsanstalten 1.4.2009. De enda uppgifterna om underhållsstöd som inkluderas i denna statistik från och med år 2010 är antalet fastställda avtal om underhållsbidrag. FPA:s statistik över underhållsstödet finns på adressen <http://www.fpa.fi/statistik>.

Datainsamlingen år 2009 utökades med frågor om avtal om vårdnad av barn och boende som fastställts för registrerade partner av samma kön, dvs. personer som lever i ett registrerat partnerskap.

## **Tydlighet och enhetlighet/överensstämmelse**

Statistikrapporten innehåller heltäckande riksomfattande uppgifter om fastställda avtal om underhållsbidrag, vårdnad av barn och utredningar av faderskap.

## Quality description (OSF)

### Child maintenance and custody

#### **Relevance of statistical data**

The National Institute for Health and Welfare (THL) annually collects data on confirmed child maintenance agreements, determination and establishment of paternity, and agreements on child custody. The statistics contain data on the number of maintenance agreements confirmed by municipal social services, the number of cases in the determination and establishment of paternity, and the number of agreements on child custody, right of access and residence of children confirmed by municipal social services during the year. The statistical data are available by region and municipality and published in a statistical report. Some of the data are available in the Sotkanet Statistics and Indicator Bank (<https://www.sotkanet.fi>) by municipality and by other regional divisions.

The statistical report aims to provide up-to-date information on maintenance agreements, the number of cases in the determination and establishment of paternity, or the number of agreements on child custody to administrators, planning officials, researchers, and municipal officials working in the area of child maintenance and custody, who are in need of this type of information.

The report text explains the concepts and definitions used in the statistics.

The collection of data is based on the Act on the National Institute for Health and Welfare (668/2008) and the Act on the Statistical Service of the National Research and Development Centre for Welfare and Health (409/2001).

#### **Description of methods**

The statistics are based on data collected from all Finnish municipalities. Data are collected annually from municipalities concerning confirmed maintenance agreements, determination and establishment of paternity, and agreements on child custody, residence and right of access. If a municipality fails to respond within due time, it will receive a reminder. The statistics are not compiled until the necessary data have been obtained from all municipalities.

The statistics almost invariably have a coverage of 100 per cent.

The position of the child is also regulated in the Child Maintenance Act (704/1975), the Child Custody and Right of Access Act (361/1983), and the Paternity Act (700/1975). Provisions regarding the right to adopt are also given in the Act on Registered Partnerships (950/2001).

#### **Correctness and accuracy of data**

The data are based on figures reported by the municipalities. In unclear cases, the data are compared with the previous year's data from the municipality. If necessary, the municipality is asked to check the data it has submitted.

Any inaccuracies identified in the statistics are corrected annually. This also applies to data from earlier years.

The practise of recording the so-called zero agreements vary across municipalities. Some municipalities record zero agreements under Unconfirmed maintenance payment, while others record them under Maintenance agreements below EUR 67.28 per month. Zero agreements are used in cases where the liable parent has solvency issues, for example.

### **Timeliness and promptness of published data**

THL compiles the Child maintenance and custody statistics annually. The statistics are published in May–June and include data for the previous year.

### **Availability and transparency / clarity of data**

The statistical reports are published at THL's website at <https://www.thl.fi/statistics/childmaintenance>.

The report describes major findings and specifies concepts and definitions.

### **Comparability of statistical data**

THL (previously STAKES) has collected the data since 1993. Before that, the statistics were compiled by the National Agency for Welfare and Health.

As of 1999, data collection was reduced concerning the determination and establishment of paternity and the custody and right of access of the child.

The 2008 data collection included a new question on dual residence.

The collection of data for the 2009 statistics included requests for data on agreements on child custody and residence made between same-sex partners in a registered partnership.

The payment of and compilation of statistics on child maintenance allowance was transferred to Kela (the Social Insurance Institution of Finland) as of 1 April 2009. As of the 2010 statistics, the data included on maintenance allowance cover only confirmed maintenance agreements.

### **Clarity and consistency**

The data on maintenance agreements, child custody and determination, and establishment of paternity in the Statistical report are nationwide.